Procesverantwoording ontwerp-PPLG Overijssel

Versie 26 april 2023 (in bewerking)

Dit document is bijlage 3 bij het ontwerp-PPLG Overijssel

Inhoudsopgave

1. Inleiding **3**

2. Gebiedsgerichte aanpak stikstof **4**

2.1 Aanleiding en achtergrond 4

2.2 Organisatie 4

3. Eerste versie PPLG **7**

4. Ontwerp-PPLG Overijssel **9**

4.1 Kaderstelling Provinciale Staten 9

4.2 Generieke uitwerking op provinciaal niveau 9

4.3 Gebiedsgerichte verdieping en verrijking 10

4.3.1 Opstellen concept gebiedsprogramma's en gebiedscommunicatieplannen 10

4.3.2 Gebiedsdagen 10

4.3.3 Ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafels 11

4.4 Betrokkenheid bestuursorganen en organisaties 12

4.4.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel 12

4.4.2 Provinciale Staten van Overijssel 12

4.4.3 Waterschappen 13

4.4.2. Gemeenten 13

4.4.4 Samen Werkt Beter 14

4.4.6 Terrein beherende organisaties 16

4.4.7 Rijksoverheid 16

4.4.8 Overige organisaties 16

5. Vooruitblik: van ontwerp-PPLG naar definitief PPLG **17**

5.1 Besluitvorming ontwerp-PPLG 17

5.2 Opstellen concept werkdocument en concept maatregelpakketten 17

5.3 Opstellen definitief PPLG en definitieve gebiedsprogramma's 18

Bijlage 1 Samenstelling gebiedsteams en gebiedstafels **19**

Bijlage 2 Ontvangen schriftelijke reacties **25**

1. Inleiding

"We werken in Overijssel samen, ook als het moeilijk wordt"

In het landelijk gebied van de provincie Overijssel hebben gebiedspartners een lange traditie van samenwerken. Eeuwen geleden gebeurde dat al in de vorm van tientallen marken. Veel gebieden zoals we die nu kennen zijn tot stand gekomen met behulp van intensieve ruilverkavelingen. Maar ook in de afgelopen decennia wisten de partijen elkaar goed te vinden. Of het nu was in de samenwerking rond het Investeringsbudget Landelijk Gebied, de Ontwikkelopgave Natura 2000 of het daaraan gekoppelde Samen werkt beter; in Overijssel zijn partijen ervan overtuigd dat het onderlinge gesprek en een goede samenwerking een belangrijke basis vormen voor een mooi Overijssel.

Deze overtuiging helpt de partijen ook als het gaat om het opstellen en uitvoeren van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) Overijssel. De provincie Overijssel heeft in het afgelopen jaar veel geïnvesteerd in het gesprek met gemeenten, waterschappen, terrein beherende organisaties, belangenorganisaties en individuele agrarische ondernemers. Het voorliggende document beschrijft de manier waarop de samenwerking met de partners in de afgelopen periode is georganiseerd en biedt een eerste doorkijk naar datgene wat er op basis van de huidige inzichten nog in de planning staat. Daarmee kan het – zowel richting het Rijk als richting de nieuwe Provinciale Staten - gezien worden als een beknopte verantwoording van het gevoerde proces tot en met het ontwerp-PPLG per 1 juli 2023.

Het opstellen en uitvoeren van het PPLG Overijssel kent globaal zes fasen:

1. Gebiedsgerichte aanpak stikstof (2021 – medio 2022)
2. Eerste versie PPLG Overijssel (tweede helft 2022)
3. Ontwerp-PPLG Overijssel en concept gebiedsprogramma's (eerste helft 2023)
4. Definitief PPLG Overijssel en gebiedsprogramma's (tweede helft 2023)
5. Voorbereiding uitvoering (2024 tot medio 2025)
6. Start uitvoering (2024 en verder).

Hoofdstuk 2 geeft een terugblik op de fasen 1 tot en met 3, in hoofdstuk 2 wordt vooruitgeblikt op de fasen 4, 5 en 6.

Figuur 1.1. Gefaseerde aanpak van het PPLG Overijssel

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026 ev
Gebiedsagenda's gebiedsgerichte aanpak (GGA) stikstof							
Handout Houtskoolschets PPLG							
Eerste versie PPLG: gepubliceerd **4 januari 2023**							
Ontwerp PPLG: deadline Rijk **1 juli 2023**							
Definitief PPLG: deadline Rijk **31 december 2023**							
Van gebiedsprogramma naar gebiedsprocessen							
Uitvoering gebiedsprocessen							

2. Gebiedsgerichte aanpak stikstof

2.1 Aanleiding en achtergrond

Via de gebiedsgerichte aanpak stikstof werkten gebiedspartners in de periode 2020 tot medio 2022 aan een structurele aanpak voor het oplossen van de stikstofproblematiek. Aanleiding hiervoor was de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) van 29 mei 2019. Hierin bepaalde de RvS dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet langer gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten die stikstof uitstoten, vanwege strijdigheid van (onderdelen uit) het PAS met de Europese Habitatrichtlijn.

In reactie hierop kwam het kabinet met een voorstel voor het oplossen van de stikstofproblematiek (brief aan de Tweede Kamer d.d. 24 april 2020). Deze aanpak ziet enerzijds op het wettelijk vastleggen van doelstellingen en anderzijds op het treffen van maatregelen om aan deze doelstellingen te voldoen. In de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn), die op 1 juli 2021 in werking is getreden, is bindend vastgelegd op welk percentage van de hectares met voor stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden de stikstofdepositie onder de kritische depositiewaarden (KDW) moet zijn gebracht. In 2025 moet dit gelden voor ten minste 40 procent van de hectares, in 2030 voor 50 procent, en in 2035 voor 74 procent[1]. Daarnaast dienen Gedeputeerde Staten op basis van de Wsn vóór 1 juli 2023 een gebiedsplan aan de minister voor Natuur en Stikstof voor te leggen.

Om deze doelstellingen te realiseren is de provincies gevraagd regie te voeren op het maken van een passend aanbod van maatregelen en investeringen met alle relevante gebiedspartners. Elk aanbod zal per definitie maatwerk zijn, passend bij de situatie van het betreffende gebied. Provinciale Staten van Overijssel hebben op 28 oktober 2022 de kaders voor de GGA Stikstof vastgesteld.

Binnen de provincie Overijssel is in de periode 2020 tot medio 2022 gewerkt aan zes **gebiedsagenda's**. Deze gebiedsagenda's zijn medio 2022 opgeleverd. De aanpak en organisatie die in deze fase is ontstaan, vormt ook de basis voor de aanpak en samenwerking rond het **PPLG Overijssel.**

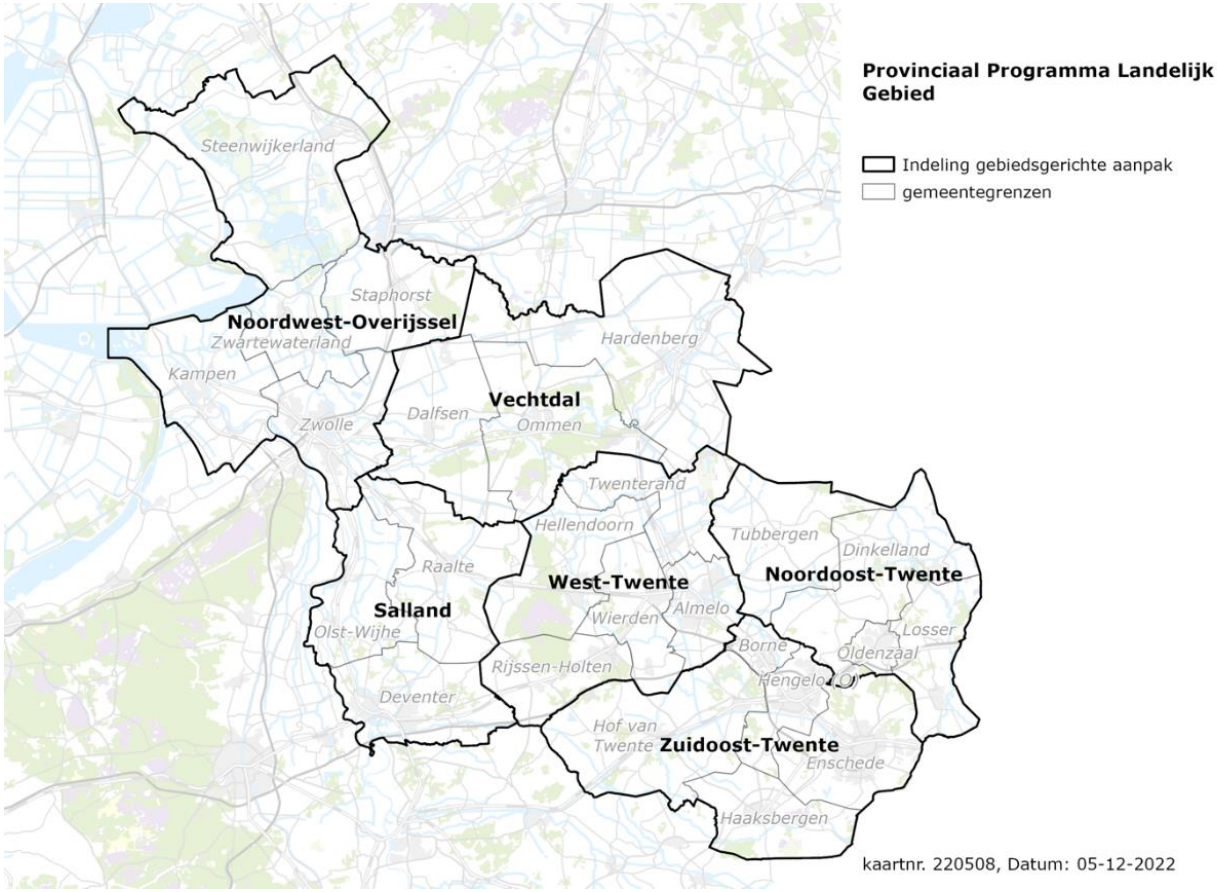
2.2 Organisatie

2.2.1 PPLG gebieden

De GGA werd vormgegeven in zes gebieden, die samen de hele provincie beslaan: Noordwest-Overijssel, Salland, Vechtdal, West-Twente, Noordoost-Twente en Zuidoost-Twente. De indeling is tot stand gekomen op basis van geografie en bestaande samenwerkingsverbanden. De gebieden zijn groot genoeg voor verbinden, klein genoeg om elkaar te kennen. Waar nodig zoomden we in op deelgebieden. Omdat stikstof zich niet aan grenzen houdt, is in alle gebieden aandacht voor gemeenten, buurprovincies en Natura 2000-gebieden die net buiten het betreffende GGA-gebied vallen.

[1] In 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', het landelijk coalitieakkoord 2021-2025 van VVD, D66, CDA en ChristenUnie, wordt het behalen van de doelstelling van de Wsn versneld van 2035 naar 2030.

Figuur 2.1 Gebiedsindeling Provinciaal Programma Landelijk Gebied

2.2.2 Gebiedsteams

Per GGA-gebied vormt een gebiedsteam de werkorganisatie die ook het proces van planvorming ondersteunt en begeleidt. Vanuit de provincie is gezorgd voor de basisbemensing met zogenaamde gebiedsregisseurs en gebiedsondersteuners. De gebiedsteams bestaan verder uit enkele medewerkers afkomstig van andere gebiedspartners waarbij de deelname door de provincie wordt gefaciliteerd via een subsidieregeling.

2.2.3 Gebiedstafels

De afstemming per gebied vindt plaats aan zogenaamde gebiedstafels die zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau zijn georganiseerd. Aan de gebiedstafels werken (vertegenwoordigende) organisaties met een belang bij het gebied samen op basis van ‘noaberschap’. Acceptatie en – waar mogelijk - gedeeld eigenaarschap zijn cruciaal voor het slagen van transitie in het landelijk gebied. Er is in dit verband ruimte voor het meekoppelen van andere opgaven, innovaties en lokale initiatieven die passen binnen de door provincie en het rijk vastgestelde kaders.

Bijlage 1 geeft per gebied een overzicht van de partijen die aan de ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafels zitting hebben.

2.3 Van GGA naar PPLG

Het nieuwe kabinet kondigde op 15 december 2021 in het coalitieakkoord “Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst” aan extra inzet te gaan plegen om de natuur te beschermen, het verlies van biodiversiteit te herstellen en perspectief te bieden aan de agrarische sector. Om de natuur in Nederland in goede staat te brengen, koos het kabinet voor een brede aanpak die zich richt op de verscheidenheid aan gebieden en niet alleen op stikstof, maar ook op de (Europese) normen en opgaven voor waterkwaliteit, bodem, klimaat en biodiversiteit. Daarbij leveren alle sectoren een evenredige bijdrage aan de stikstofreductie en zet het kabinet zich ook in Europees verband in voor stikstofreductie. Het kabinet zet in op versnelling van de doelstellingen van de Wsn van 2035 naar 2030 en kiest voor een gedifferentieerde en samenhangende gebiedsgerichte aanpak van het landelijk gebied. Deze inzet is vertaald in de Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) d.d. 10 juni 2022. Op 24 mei 2022 hebben Gedeputeerde Staten van Overijssel besloten te starten met het opstellen van een Provinciaal Programma Landelijk Gebied, Provinciale Staten zijn hierover op 30 mei 2022 geïnformeerd (kenmerk 2022/0096545).

Ten opzichte van de gebiedsgerichte aanpak stikstof hielden het NPLG en het PPLG een versnelling, intensivering en verbreding in met opgaven voor waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water) en CO2 - reductie in het landelijk gebied (Klimaatakkoord). Binnen de kaders van het GGA – waarbij het waar mogelijk en nodig maken van slimme combinaties met andere opgaven door Provinciale Staten al meegegeven was als een van de doelen – is de verbrede aanpak van het NPLG al zoveel mogelijk meegenomen in de zes gebiedsagenda's. De gebiedsagenda's zijn medio 2022 ambtelijk opgeleverd en dienen als bouwstenen voor het (ontwerp) PPLG.

3. Eerste versie PPLG

3.1 Samen toegroeien naar eerste contouren PPLG

In de tweede helft van 2022 is er via verschillende iteratieve stappen gewerkt aan de eerste contouren van het PPLG Overijssel. Deze stappen zijn zoveel mogelijk toegelicht en besproken aan de ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafels (zie paragraaf 2.2.3) en in verschillende bilaterale gesprekken met waterschappen, gemeenten, terrein beherende en agrarische organisaties.

Provinciale Staten zijn tussentijds over de verschillende denkstappen geïnformeerd. De voortgang van het denkproces is terug te lezen in de volgende, openbare Statenbrieven:

- 30 mei 2022 : start van het opstellen van het PPLG (2022/0096545);
- 5 oktober 2022 : Overijsselse 3x3-aanpak, koploperprojecten (2022/0166315)
- 10 november 2022 : Handout Houtskoolschets (2022/0192501)
- 20 december 2022 : Eerste versie PPLG (2022-017159)

Voor de inhoud van de denkstappen wordt volledigheidshalve verwezen naar de genoemde Statenbrieven. Voor wat betreft de samenwerking met de gebiedspartners stelt de Overijsselse 3x3-aanpak drie duidelijke randvoorwaarden, namelijk:

1. Alle sectoren dragen bij aan de realisatie van de doelen;
2. Samenwerken in gebieden: het WAT is bepaald en HOE en WAAR bespreken we samen;
3. Alles hangt samen; één aanpak voor alle doelen, één samenhangend verhaal.

Figuur 3.1 Randvoorwaarden samenwerking

3.2 Handout Houtskoolschets

Eén van de randvoorwaarden uit de Overijsselse 3x3-aanpak is dat het WAT van de doelen is bepaald en dat we het HOE en WAAR samen bespreken. Om het gesprek over deze aanpak te faciliteren is in het najaar van 2022 de zogenaamde Handout Houtskoolschets opgesteld. Deze presentatie van 26 sheets is op 8 november 2023 door GS vastgesteld en beschrijft op hoofdlijnen de omvang en reikwijdte van de inhoudelijke doelstellingen op provinciaal niveau. Ook is een aantal algemene denklijnen opgenomen waarlangs de provincie Overijssel de gecombineerde opgaven van het PPLG

Overijssel denkt te realiseren. De Handout Houtskoolschets is op verschillende manieren met gebiedspartners besproken:

1. Tijdens de **externe startbijeenkomst** van het PPLG Overijssel op 3 november 2022 in Diepenheim; voor deze bijeenkomst waren alle leden van de ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafels uitgenodigd als ook de leden (ambtelijk en bestuurlijk) van Samen werkt beter.
2. Tijdens de ambtelijke en **bestuurlijke gebiedstafels** in november en december 2022. In onderstaande tabel 3.1. is per gebied een overzicht gegeven van de datum dat de bestuurlijke bespreking plaats vond;
3. Tijdens reguliere provinciale contacten met waterschappen, gemeenten, terrein beherende, agrarische organisaties en andere (belangen)organisaties;
4. Tot slot zijn partijen in de gelegenheid gesteld om een **schriftelijke reactie** te geven. In de periode van 8 november 2022 tot en met 12 december 2022 hebben in totaal 24 organisaties daarvan gebruik gemaakt**.** Bijlage 2 geeft een overzicht van de partijen die hiervan gebruik hebben gemaakt.

Tabel 3.1 Bespreking Handout Houtskoolschets aan bestuurlijke gebiedstafel (najaar 2022)

Gebied	Datum bestuurlijke tafel
Noordwest Overijssel	17 november
Vechtdal	15 december
Salland	15 december
West Twente	8 december
Zuidoost Twente	30 november
Noordoost Twente	24 november

Wat leverden de gesprekken over de Handout Houtskoolschets op?
Deze gespreksronde stond vooral in het teken van het toelichten en doorleven van de opgaven en de Overijsselse 3x3-aanpak. Het is duidelijk(er) geworden dat de inhoudelijke doelstellingen sterk met elkaar samenhangen en dat de impact op het platteland in Overijssel groot zal zijn. Tegelijkertijd geven partners aan de impact - zeker op gebieds- of perceelsniveau – in deze fase nog niet goed te kunnen duiden. Daarnaast is er een groot aantal opmerkingen en suggesties gedaan over (bestuurlijke) samenwerking, maatschappelijk draagvlak en diverse inhoudelijke onderdelen van de doelen en aanpak. Voor een totaaloverzicht van de ingebrachte opmerkingen en de inhoudelijke reactie van de provincie wordt verwezen naar bijlage 1A. Resultaten consultatie Houtskoolschets bij het werkdocument PPLG (zie paragraaf 3.3).

3.3 Tussenstand december 2022: eerste versie PPLG

In december 2022 is de Handout Houtskoolschets, mede op basis van de gesprekken met en reacties van de gebiedspartners, uitgeschreven tot een eerste versie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied Overijssel. Deze bestond uit een basisdocument (met de strategie op hoofdlijnen) en een werkdocument (met de technische achtergronden en verfijningen). De eerste versie is vastgesteld op 20 december 2022 door Gedeputeerde Staten en vervolgens gepubliceerd en gebruikt voor een eerste ambtelijk toetsgesprek met het ministerie van LNV. Tevens was het de basis voor de meer verdiepende gebiedsgesprekken richting het ontwerp-PPLG. Het daarbij te hanteren proces was vastgelegd in bijlage 1B. Spoorboekje PPLG Overijssel bij het werkdocument PPLG.

4. Ontwerp-PPLG Overijssel

4.1 Kaderstelling Provinciale Staten

Op 22 februari 2023 hebben Provinciale Staten de kaders voor het PPLG Overijssel vastgesteld (Statenvoorstel nr. PS23-000037). Kort samengevat zijn die kaders als volgt:

- Het PPLG Overijssel komt in plaats van de gebiedsgerichte aanpak stikstof;
- Alle drie doelen van het PPLG (natuurherstel, sociaal economische kwaliteit en toekomstbestendige landbouw) worden gerealiseerd en zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden;
- Maatwerk is mogelijk binnen de doelen van het PPLG;
- De ruimtelijke keuzes uit het Fundament van de Omgevingsvisie zijn leidend;
- Versterken van de kwaliteit van de landschappen van Overijssel
- Bij de uitwerking van de plannen van het PPLG wordt de breedte van de samenleving opgezocht;
- Lokale volksvertegenwoordigers worden in positie gezet;
- Passend instrumentarium is nodig voor gebieden met een meervoudige opgave door volledige schadeloosstelling
- We werken met Koploperprojecten: voorfinancieren, realiseren en leren, vooruitlopend op definitief PPLG
- Aanpak piekbelasters en PPLG moeten op elkaar aansluiten: stoppers faciliteren de blijvers.
- Proces: via ontwerp-PPLG (1 juli 2023) naar definitief PPLG (eind 2023 behandeling in PS).

4.2 Generieke uitwerking op provinciaal niveau

Op elk van de drie kerndoelen van het PPLG Overijssel (natuurherstel, toekomstbestendige landbouw en sociaal economische kwaliteit) hebben in de eerste maanden van 2023 verdiepende gesprekken plaats gevonden. Voorbeelden hiervan zijn:

- Van diverse partijen zijn, ook na 4 januari 2023, nog schriftelijke reacties op de Handout Houtskoolschets c.q. de eerste versie van het PPLG ontvangen. In bijlage 2 zijn de indieners van deze reacties weergegeven;
- Op 24 januari 2023 heeft er een ambtelijk toetsmoment met het ministerie van LNV plaats gevonden; conclusie uit dit gesprek was dat de eerste versie van het PPLG een brede en geïntegreerde aanpak kent. Op diverse onderdelen is richting het ontwerp-PPLG nog wel een verdiepingsslag nodig;
- In de reguliere overleggen met provinciale partijen als de waterschappen, de terreinbeherende organisaties en agrarische organisaties als LTO Noord en het Overijssels Agrarisch Jongeren Kontakt (OAJK) is de eerste versie van het PPLG geagendeerd. Met elkaar is besproken welke zaken in het ontwerp-PPLG verder een plek zouden moeten krijgen.
- In gesprekken met andere provincies is over een aantal deelonderwerpen doorgesproken. Zo is er met de ‘zandprovincies’ Gelderland, Noord-Brabant en Limburg contact over de aanpak van het beekdalenstelsel. Met de provincie Flevoland zijn gerichte contacten waar het gaat om de gebiedsprocessen in Noordwest Overijssel en de Noordoostpolder;
- Met de VNG Overijssel is – zowel in een regulier bestuurlijk overleg als in het Platform Ruimtelijk Domein – doorgesproken over de impact van de PPLG-opgaven en de manier waarop gemeenten bij de planvorming en uitvoering kunnen worden betrokken. Op 26 april is dit onderwerp op initiatief van een aantal wethouders (verspreid over de provincie) bestuurlijk uitgediept.

- Er zijn gesprekken gevoerd en gepland met ‘nieuwe’ partijen die zich afvragen op welke wijze zij bij kunnen dragen aan de PPLG-opgaven. Voorbeelden hiervan zijn de ANWB, de Fietsersbond en de Omgevingsdienst Twente.
- Voor wat betreft de toekomstige bestuurlijke samenwerking is een eerste verkenning uitgevoerd met de huidige partners van Samen werkt beter. Zie paragraaf 4.4.4 voor een nadere toelichting.

4.3 Gebiedsgerichte verdieping en verrijking

4.3.1 Opstellen concept gebiedsprogramma’s en gebiedscommunicatieplannen

Voor elk van de 6 PPLG-gebieden is in de periode januari tot en met april 2023 een concept gebiedsprogramma opgesteld. Het gebiedsprogramma heeft een tweeledig doel. Enerzijds geeft het een gebiedsspecifieke doorvertaling van de opgaven en aanpak van het concept ontwerp-PPLG. Anderzijds geeft het inzicht in de uitvoeringsstrategie en de aansluiting op lopende en nieuwe initiatieven in het betreffende gebied. Ook de eerder opgestelde gebiedsagenda in het kader van de gebiedsgerichte aanpak stikstof (zie hoofdstuk 2) zijn in de concept gebiedsprogramma’s geïntegreerd.

De concept gebiedsprogramma’s zijn in de eerste maanden van 2023 onder grote tijdsdruk tot stand gekomen. Daarbij was een deel van de Rijksopgaven (zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn doelen) en essentiële randvoorwaarden (zoals de inhoud van het Landbouwakkoord) nog niet bekend. Dit betekent dat ook de concept gebiedsprogramma’s een tussenproduct zijn. Dit uit zich in het feit dat sommige bouwstenen nog niet volledig zijn uitgewerkt[2] en dat de aansluiting met het ontwerp-PPLG op onderdelen nog niet volledig kan zijn. Wel geeft het gebiedsprogramma een duidelijk inzicht in de gebiedsspecifieke opgaven en de wijze waarop de uitvoering in het betreffende PPLG-gebied wordt voorzien. Daarmee vormt het concept gebiedsprogramma een eerste doorvertaling van het ontwerp-PPLG en de basis voor een gebiedseigen aanpak van de transitie van het platteland in dit gebied.

Daarnaast is voor elk van de gebieden een communicatieplan opgesteld. Dit communicatieplan beschrijft wie de belangrijkste stakeholders zijn en hoe de participatie en communicatie in de komende periode plaats zal vinden.

4.3.2 Gebiedsdagen

De inhoud van de gebiedsprogramma’s is voor een deel tot stand gekomen tijdens de zogenaamde gebiedsdagen. Per gebied zijn in het voorjaar van 2023 twee gebiedsdagen georganiseerd. Hiervoor is een breed scala aan (vertegenwoordigende) gebiedspartners uitgenodigd. Te denken valt aan gemeenten, waterschappen, terreinbeherende organisaties, agrarische vertegenwoordigers en andere belanghebbenden. In bijlage 1 is een totaaloverzicht van genodigde partijen opgenomen.

Tijdens de eerste gebiedsdag is met name doorgesproken over de ruimtelijke opgaven die in het gebied spelen. Hierbij is inhoudelijk nauw aangesloten bij het Fundament van de Omgevingsvisie. Aan het einde van de dag zijn er gebiedsspecifieke schuur- en schitterpunten opgesteld. De tweede gebiedsdag stond, naast een terugkoppeling op de schuur- en schitterpunten, vooral in het teken van het inhoudelijk verdiepen van de kerndoelen ‘Toekomstbestendige landbouw’ en ‘Sterk sociaal-economisch platteland’. Ook de benodigde instrumenten zijn met elkaar besproken. Van elke gebiedsdag is een uitgebreid (beeld)verslag gemaakt.

[2] Hierbij zijn ook tussen de zes gebiedsprogramma’s in Overijssel verschillen zichtbaar

Tabel 4.1. Data van de gehouden gebiedsdagen

	Gebiedsdag 1	Gebiedsdag 2
Noordwest Overijssel	31 januari	28 maart
Vechtdal	23 januari	16 maart
Salland	17 januari	21 maart
West Twente	19 januari	23 maart
Zuidoost Twente	24 januari	14 maart
Noordoost Twente	2 februari	30 maart

Voor juni 2023 staat er nog een derde ronde gebiedsdagen in de planning. De uitkomsten daarvan zullen worden meegenomen in het definitieve PPLG (najaar 2023).

4.3.3 Ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafels

Daar waar de gebiedsdagen vooral gericht waren op de inhoudelijke verdieping, is er aan de ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafels met name doorgesproken over de doorvertaling in de gebiedsprogramma's. In januari en februari gebeurde dit aan de hand van de eerste versie van het PPLG, in maart en april op basis van de concept gebiedsprogramma's. In de tweede week van mei is dit deel van het proces afgerond door het concept ontwerp-PPLG en de concept gebiedsprogramma's te bespreken aan elk van de bestuurlijke gebiedstafels.

Tabel 4.2 Data bestuurlijke gebiedstafel (mei 2022)

Gebied	Datum bestuurlijke tafel
Noordwest Overijssel	12 mei 2023
Vechtdal	12 mei 2023
Salland	12 mei 2023
West Twente	9 mei 2023
Zuidoost Twente	8 mei 2023
Noordoost Twente	8 mei 2023

Wat leveren al deze gesprekken op?
Het algemeen beeld op basis van de gevoerde gesprekken is dat de opgaven zoals geschetst in de eerste versie van het PPLG door de meeste partijen worden herkend. Het is voor iedereen duidelijk dat we aan de vooravond staan van een grote transitie op het platteland van Overijssel. De partijen zijn positief over het feit dat de drie kerndoelen van het PPLG (natuur, toekomstbestendige landbouw en een sterk sociaaleconomisch platteland) nadrukkelijk met elkaar worden verweven. Ook is er waardering voor het feit dat de provincie richting het Rijk een aantal duidelijke randvoorwaarden stelt en transparant is over de benodigde Rijksmiddelen. Ondanks het feit dat er nog veel onduidelijkheden zijn, is er waardering voor het feit dat de provincie Overijssel in een vroegtijdig stadium zo breed het gesprek met gebiedspartners en agrarisch ondernemers aangaat.

Tegelijkertijd zijn er ook zorgen. Voor een belangrijk deel van de natuur-, water- en klimaatdoelen is nog niet duidelijk hoe deze precies uitwerken. Dit speelt bijvoorbeeld rond de overgangszones van kwetsbare gebieden en de aanpak van de beekdalen. De verwachting is dat hier in het komende jaar, bijvoorbeeld via het 'living lab beekdalen' meer duidelijkheid over komt. Als het gaat om een toekomstbestendige landbouw dan is de conclusie dat de intentie van de provincie weliswaar goed is, maar dat er nu geconcretiseerd moet worden naar daadwerkelijke, langjarige verdienmodellen voor de agrarisch ondernemers. Daarvoor is het nodig dat provinciale

instrumenten verder worden uitgewerkt, maar vooral ook dat er een duidelijk en concreet Landbouwakkoord komt. Komt er een generieke normering voor grondgebondenheid? En gaat het de overheid lukken om ook ketenpartners (en daarmee de consument) aan zich te binden? De gesprekken ten aanzien de sociaaleconomische kwaliteit laten zien dat een goede invulling van dit kerndoel – ook vanuit breed maatschappelijk perspectief - een belangrijke motor voor de transitie van het platteland kan zijn. De uitvoering van de PPLG-opgaven moet zoveel mogelijk van onderop gebeuren, door middel van overzichtelijke gebiedsprocessen.

Ten aanzien van de bestuurlijke samenwerking geven alle partijen aan dat ze betrokken willen blijven bij de verdere uitwerking en uitvoering van het PPLG. Wie daarbij welke rol heeft is nog onderwerp van gesprek. De agrarische organisaties geven aan dat ze zich op dit moment niet kunnen en willen committeren aan de totaalopgave van het PPLG. Daarnaast zijn veel partijen benieuwd op welke manier de uitslag van de verkiezingen van 15 maart door zal werken in provinciale coalitieakkoorden, die van de waterschappen en diverse landelijke afspraken.

4.4 Betrokkenheid bestuursorganen en organisaties

4.4.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel

Op 20 december 2022 hebben GS de eerste versie van het PPLG Overijssel inclusief een bijbehorende Statenbrief vastgesteld. In de eerste helft van 2023 zijn er in het kader van het ontwerp-PPLG diverse besprekingen en besluiten geweest. Het betreft onder andere:

- Doorlopend: bijpraten via portefeuille overleggen en strategische GS-bijeenkomsten;
- 24 januari 2023 : Statenvoorstel kaderstelling PPLG;
- 14 februari 2023 : Statenbrief duiding kamerbrieven Rijk;
- 7 maart 2023 : Bespreken bouwstenen bestuurlijke samenwerking t.b.v. BO SWB 10 maart;
- 18 april 2023 : Bespreken concept ontwerp-PPLG;
- 25 april 2023 : Voorbereiden bestuurlijke gebiedstafels mei

Verwacht en gepland:

- *23 mei 2023 : Statenvoorstel bespreking ontwerp-PPLG*
- *27 juni 2023 : vaststellen ontwerp-PPLG Overijssel*

4.4.2 Provinciale Staten van Overijssel

Provinciale Staten van Overijssel hebben de totstandkoming van het ontwerp-PPLG op de volgende momenten besproken en behandeld:

- 11 januari 2023 : bespreking hoofdlijnen 1e versie PPLG in de commissie natuur en landbouw
- 8 februari 2023 : Statenvoorstel kaderstelling PPLG (commissie)
- 22 februari 2023 : Statenvoorstel kaderstelling PPLG (PS)
- 12 april 2023 : Introductiebijeenkomst nieuwe Statenleden (Natuur en Landbouw)
- 12 april 2023 : Statenbrief aanpak urgente en grote opgaven Overijssel in periode tot nieuwe coalitie (commissie)
- 19 april 2023 : Informatiebijeenkomst nieuwe Statenleden (PPLG, RES en Omgevingsvisie)
- 19 april 2023 : Statenbrief aanpak urgente en grote opgaven Overijssel in periode tot nieuwe coalitie (commissie Bestuur en Financiën)

Verwacht en gepland:

- *31 mei 2023 : Informatiebijeenkomst concept ontwerp-PPLG;*
- *7 juni 2023 : bespreking concept ontwerp-PPLG (commissie)*
- *21 juni 2023 : bespreking concept ontwerp-PPLG (PS, wensen en bedenkingen in vorm van moties)*

4.4.3 Waterschappen

Het grondgebied van de provincie Overijssel bestrijkt het beheergebied van drie waterschappen: waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD), waterschap Vechtstromen (WS) en waterschap Rijn en IJssel (WRIJ). Deze waterschappen hebben in het kader van het PPLG een besluitvormende rol aangezien zij bevoegd gezag zijn voor een deel van de Kader Richtlijn Water (KRW).

Ambtelijk

Gezien de grote rol van de waterschappen is het provinciale programmateam PPLG vanaf januari 2023 aangevuld met een afvaardiging van de waterschappen. Deze afvaardiging betreft met name de sturing op de inhoudelijke en programmatische opgave van de wateropgave binnen het PPLG.

Dagelijkse Besturen

De bestuurders van Gedeputeerde Staten en de Dagelijkse besturen van de waterschappen spreken elkaar zeer regelmatig. Het concept ontwerp-PPLG en de concept gebiedsprogramma (versie 26 april 2023) worden in de eerste helft van mei ok besproken in de dagelijkse besturen van de drie waterschappen. De uitkomsten van deze besprekingen zullen worden ingebracht aan de bestuurlijke gebiedstafels danwel voor half mei rechtstreeks aan de provincie worden terug gekoppeld..

Algemeen Besturen

De Algemeen Besturen van de waterschappen zijn door hun DB's regelmatig over inhoud en voortgang van het PPLG geïnformeerd. Ook in het introductieprogramma van de nieuw gekozen AB-leden heeft het PPLG nadrukkelijk een plek gekregen. De provincie Overijssel heeft hier desgevraagd actief aan bijgedragen.

4.4.2. Gemeenten

De gemeenten in Overijssel hebben geen formele besluitvormende rol bij het opstellen van het PPLG. Wel is het cruciaal om de gemeentelijke inbreng vroegtijdig en breed te betrekken. Zo raken onderwerpen als de sociaal economische kwaliteit van het buitengebied en het toekomstperspectief van de agrarisch ondernemers nadrukkelijk aan gemeentelijke taken. In de (ruimtelijke) uitwerking van het PPLG zullen de gemeenten in de toekomst ook een nadrukkelijke rol krijgen.

Ambtelijk

De ambtelijke samenwerking is gecontinueerd op basis van de bestaande structuren. Dit betekent dat gemeenten volop meepraten aan de ambtelijke gebiedstafels en tijdens de gebiedsdagen. Onder de regie van de provinciale gebiedsregisseurs en in samenwerking met de gebiedsteams is de toekomstige betrokkenheid van de gemeenten nader verkend. Ook is er doorgesproken over tal van inhoudelijke zaken zoals bijvoorbeeld het beleid ten aanzien van vrijkomende agrarische bebouwing. Voor de komende maanden wordt in elk geval betrokkenheid op de volgende onderwerpen gezien. De gemeentelijke communicatieadviseurs zijn zoveel mogelijk betrokken bij het opstellen van de communicatieplannen per gebied.

College van Burgemeester en Wethouders

Ook de bestuurlijke samenwerking is gecontinueerd op basis van de bestaande structuren. Dit betekent dat gemeenten volop meepraten aan de bestuurlijke gebiedstafels. De bestuurders aan de

PPLG-tafel zijn niet altijd degenen die ook ruimtelijke ordening in de portefeuille hebben. Daarom zijn gemeenten in januari 2023 per brief uitgenodigd om zich aan de bestuurlijke gebiedstafels breed te laten vertegenwoordigen. Daarbij was er ruimte voor 2 vertegenwoordigers per college. Ook zijn er in verschillende gebieden verdiepingsbijeenkomsten geweest met de vertegenwoordigers van de overheidsorganisaties. Geconstateerd kan worden dat de gemeenten zich meer en meer mede-eigenaar van de PPLG-opgaven gaan voelen.

Gemeenteraden
De leden van de gemeenteraden vervullen een belangrijke volksvertegenwoordigende rol. Ook zij worden op meerdere momenten geconfronteerd met de gevolgen van de komende transitie in het landelijk gebied. Het is daarom belangrijk dat zij regelmatig goed over dit thema worden geïnformeerd.

Het informeren van de gemeenteraden is primair een verantwoordelijkheid van de colleges van Burgemeester en Wethouders. Veel gemeenten geven daar actief invulling aan, bijvoorbeeld gekoppeld aan het opstellen van het plattelands- of omgevingsbeleid. Voor wat betreft het PPLG heeft de provincie nadrukkelijk haar medewerking aangeboden, bijvoorbeeld waar het gaat om het bijdragen aan (bij voorkeur regionale) informatiebijeenkomsten. De gemeenten in Noordwest Overijssel hebben gevraagd of het mogelijk is om begin juni een bespreking met hun gemeenteraden te organiseren. Deze ruimte is binnen de geldende planning geboden.

De stand van zaken per PPLG-gebied (peildatum eind april):

- *Noordoost Twente*: regionale raadsinformatiebijeenkomst op 10 mei 2023;
- *Zuidoost Twente*: digitale regionale raadsinformatiebijeenkomst 2e helft mei, begin juni (datum wordt gezocht)
- *West Twente*: regionale raadsinformatiebijeenkomst medio 2023 (datum wordt gezocht)
- *Salland*: regionale raadsinformatiebijeenkomst 7 december 2022; medio 2023 nieuw informatiemoment in de vorm van informatieavond danwel informatiebrief;
- *Vechtdal*; regionale raadsinformatiebijeenkomst op 22 maart 2023;
- *Noordwest Overijssel*; gemeenten kiezen hier voor een wensen en bedenkingen procedure. Daarbij is de volgende planning voorzien:
    - 24 mei 2023 : griffies ontvangen de openbare stukken van de provincies
    - 26 mei 2023 : regionale raadsinformatiebijeenkomst
    - 1e helft juni : bespreking in raadscommissies van de betreffende gemeenten;
    - Medio juni : reactie van betreffende raden richting PS en GS.

4.4.4 Samen Werkt Beter
Het bestuurlijk overleg Samen Werkt Beter is een breed bestuurlijk samenwerkingsverband met 15 gebiedspartners rond het landelijk gebied in Overijssel. De samenwerking heeft zich de afgelopen 10 jaar met name geconcentreerd rond de planvorming en uitvoering van de Ontwikkelopgave Natura 2000. In de periode januari tot en maart 2023 heeft het programmateam PPLG een inventarisatieronde bij elk van deze bestuurlijk partners gedaan. Doel van deze inventarisatie was om bouwstenen op te halen voor de toekomstige bestuurlijke samenwerking rond het PPLG.

Op basis van de inventarisatieronde is een aantal uitgangspunten voor de vervolguitwerking opgesteld. Deze uitgangspunten zijn in het overleg van 10 maart door de partners van Samen werkt beter besproken. De strekking van de uitgangspunten wordt door bestuurlijk gedragen. Voorgesteld wordt:

1. De bestaande structuur van Samen werkt beter (SWB) te hanteren zolang dit voor de Ontwikkelopgave N2000 nog nodig is;
2. Een nadere analyse te maken van de aansluiting van de PPLG-opgave op de N2000-gebiedsprocessen;
3. Voor de hernieuwde bestuurlijke samenwerking vooralsnog de werktitel “Bestuurlijk Platform PPLG Overijssel” te hanteren;
4. Het PPLG Overijssel als dragende opgave voor dit Bestuurlijk Platform PPLG Overijssel te zien;
5. Toe te werken naar nieuwe samenwerkingsafspraken, gericht op de breedte van het PPLG;
6. Het karakter van de samenwerking en de rol van elk van de deelnemers nader te verkennen;
7. In de uitwerking van het PPLG nadrukkelijker ‘de inhoudelijke spanning op te zoeken’;
8. De bestuurlijke samenwerking bij voorkeur op maximaal twee lagen te organiseren;
9. Na te gaan welke (nieuwe) partijen passen bij de breedte van de doelen van het PPLG;
10. De rol van de overheden en bestaande overlegstructuren nader te verdiepen;
11. Balans te zoeken tussen de breedte van het platform en focus in de kern;
12. In het najaar van 2023 een bestuurlijke heisessie (2-daagse) te organiseren.

Deze uitgangspunten worden in de komende maanden verder uitgewerkt. Daarbij zal ook rekening worden gehouden met de op 22 februari 2023 aangenomen motie “Provinciale Staten beter betrekken bij gebiedsprocessen en Samen werkt Beter”.

4.4.5 Agrarische partijen

Naar aanleiding van de kamerbrieven van minister Van der Wal heeft het merendeel van de agrarische partijen vanaf april 2022 niet formeel aan de bestuurlijke gebiedstafels gezeten. Zij hadden zogezegd ‘de pauzeknop ingedrukt’. Wel waren er in 2022, zowel op ondernemer-, gebied-, als provinciaal niveau – goede contacten met agrariërs en hun vertegenwoordigers.

De publicatie van de eerste versie van het PPLG (4 januari 2023) en de daarop volgende maatschappelijke discussie was voor de meeste agrarische partijen aanleiding om weer actiever aan de gesprekken deel te nemen. Zo zijn de agrariërs in 2023 (weer) aanwezig geweest bij de ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafels. En ook hebben diverse agrarische ondernemers deel genomen aan de gebiedsdagen. Op provinciaal niveau zijn er meerdere gesprekken geweest met het zogenaamde Landbouwcollectief. Deelnemende partijen zijn LTO Noord, het Overijssels Agrarisch Jongeren Kontakt (OAJK), de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV), Agractie, Farmers Defence Force, de Producentenorganisatie Varkenshouderij (POV) en de Nederlandse Vakbond Pluimveehouders (NVP). Op dit moment wordt verkend of het overleg met het Landbouwcollectief zich door kan ontwikkelen tot een provinciale landbouwtafel.

In de periode april 2022 tot en met april 2023 zijn er op veel plekken in de provincie Overijssel informatiebijeenkomsten voor agrarisch ondernemers georganiseerd. Regelmatig kwam het initiatief van een agrarische belangenorganisatie, soms ook van een gebiedssamenwerking. Ook heeft het merendeel van de gemeenten in Overijssel initiatieven genomen om de agrarisch ondernemers goed te informeren en betrekken. De provincie Overijssel probeert – binnen de kaders van personele beschikbaarheid – zo veel mogelijk bij te dragen aan de informatievoorziening op deze avonden. Zo is er inmiddels twee keer een gebiedsronde met het OAJK georganiseerd (juni 2022 en maart 2023), zijn er diverse LTO-bijeenkomsten geweest en zijn er in het merendeel van de gemeenten inmiddels diverse bijeenkomsten met agrarisch ondernemers geweest. Er is een duidelijke ontwikkeling gaande dat agrarisch ondernemers zich steeds meer (lokaal) in collectieven organiseren.

Om de PPLG-doelen te realiseren is het goede gesprek op erfniveau en in deelgebieden van cruciaal belang. Want juist daar wordt de benodigde transitie voelbaar en krijgt die vorm. In de gebiedsgerichte communicatieplannen (zie paragraaf 3.6) wordt uitgewerkt hoe de (samenwerkende) agrarische ondernemers worden bereikt en betrokken en hoe bestaande initiatieven kunnen worden benut. Hierin zal ook expliciet aandacht zijn voor de rol van de erfbetreders.

4.4.6 Terrein beherende organisaties

De samenwerking met de terrein beherende organisaties (TBO's) zal volgens de bestaande structuren worden voortgezet. Ook hiervoor geldt dat op provinciaal niveau de aangedragen reacties op de Handout Houtskoolschets als input worden gebruikt. De terrein beherende organisaties hebben aangegeven in deze fase met name ook op het tactisch-strategische niveau (zie paragraaf 3.1) mee te willen denken. Om de personele inzet in de gebiedsgerichte uitwerking zo efficiënt mogelijk te laten zijn, verkennen de TBO's ook of in bepaalde gebiedsuitwerkingen een gezamenlijke inbreng kan worden gedaan.

4.4.7 Rijksoverheid

De Rijksoverheid heeft in het opstellen en vaststellen van het PPLG een toetsende en financierende rol. In het afgelopen jaar heeft de samenwerking tussen de Rijksoverheid (bij monde van het ministerie van LNV) en de provincie Overijssel zich verder ontwikkeld. Dit is in de eerste helft van 2023 voortgezet en heeft in elk geval betrekking op:

- Het toetsmoment van de eerste versie van het PPLG in januari 2023;
- De gezamenlijke uitwerking van de daaruit voortvloeiende ontwikkelpunten;
- De samenhang met lopende Rijktrajecten als het Landbouwakkoord, de regiodeals, etc;
- Het gezamenlijk vorm geven van (ministeriële en ambtelijke) werkbezoeken;
- Een regulier voortgangsoverleg op het gebied van omgevingsmanagement (twee wekelijks), programmaleiding (maandelijks) en gebiedsspecifieke zaken (maandelijks).

In de contacten is het van belang dat de wederzijdse rollen goed duidelijk zijn. Afgesproken is dat de contacten zich er mede op richten om de regierol van de provincie te bekrachtigen en waar nodig te versterken. Daarnaast is het van belang dat ook het Rijk voldoende wordt gevoed in datgene wat er in de gebieden en gebiedsprocessen leeft. Dat wordt ingevuld door vertegenwoordigers van het ministerie van LNV als (agenda)lid mee te laten draaien in de ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafels van één of meerdere gebieden. In de uitwerking van de toekomstige samenwerking (zie ook paragraaf 4.4.4) zal de samenwerking met het Rijk verder worden geconcretiseerd.

4.4.8 Overige organisaties

Naast bovenstaande organisaties zijn er zowel op gebieds- als provinciaal niveau contacten met diverse andere organisaties. Het betreft hier bijvoorbeeld partijen als agrarische collectieven of Vitens. Deze partijen zijn waar nodig en mogelijk geïnformeerd over en betrokken bij de totstandkoming van het PPLG. Op provinciaal niveau ligt de regie hierover bij de omgevingsmanager, op gebiedsniveau bij de gebiedsregisseur en het gebiedsteam.

5. Vooruitblik: van ontwerp-PPLG naar definitief PPLG

Het proces om te komen tot een definitief PPLG is een iteratief proces waarin de provincie de regie heeft, maar waarin in verschillende fasen steeds de afstemming wordt gezocht met het Rijk en de gebiedspartners. Het proces om van het concept ontwerp-PPLG te komen tot een definitief PPLG kent vier fasen:

1. Besluitvorming ontwerp-PPLG (mei – juni 2022)
2. Opstellen concept werkdocument en concept maatregelpakketten (mei – juni 2022)
3. Opstellen definitief PPLG en definitieve gebiedsprogramma's (najaar 2022)
4. Besluitvorming definitief PPLG en definitieve gebiedsprogramma's (eind 2022 – begin 2023)

5.1 Besluitvorming ontwerp-PPLG

Op 26 april 2022 zijn de ambtelijke versies van het concept ontwerp-PPLG en de concept gebiedsprogramma's gereed. De maanden mei en juni staan in het teken van de besluitvorming van het ontwerp-PPLG, alvorens het op 30 juni naar het Rijk zal worden gestuurd. De bijbehorende planning is als volgt:

- **26 april** : versturen concept ontwerp-PPLG en concept gebiedsprogramma's voor bestuurlijke tafels mei
- 8-12 mei : bestuurlijke gebiedstafels concept ontwerp-PPLG en concept gebiedsprogramma's
- 16 mei : GS -> Statenvoorstel wensen/bedenkingen concept ontwerp-PPLG (1e bespreking)
- 23 mei : GS -> Statenvoorstel wensen/bedenkingen concept ontwerp-PPLG
- **24 mei** : concept ontwerp-PPLG en concept gebiedsprogramma's openbaar
- 7 juni : Statencommissie : opiniërende bespreking concept ontwerp-PPLG
- 21 juni : PS -> wensen en bedenkingen (in de vorm van moties) concept ontwerp-PPLG;
- 27 juni : GS -> vaststellen ontwerp-PPLG
- **30 juni** : versturen ontwerp-PPLG naar Rijk.

5.2 Opstellen concept werkdocument en concept maatregelpakketten

Parallel aan de bestuurlijke besluitvorming wordt ambtelijk gestart met het voorbereiden van het definitief PPLG en de definitieve gebiedsprogramma's. Daarbij zijn drie verschillende deelproducten te onderscheiden.

<u>Agenderende randvoorwaarden vanuit de gebieden</u>

Bij het opstellen van de concept gebiedsprogramma's (januari – april 2022) zijn vanuit de gebieden diverse uitgangspunten en randvoorwaarden aangedragen. Deze zijn onder andere vastgelegd in de paragraaf Agenderende Randvoorwaarden in de concept gebiedsprogramma's. Ook zal naar verwachting aan de bestuurlijke gebiedstafels in mei een aantal specifieke aandachtspunten worden genoemd. Deze worden door de provincie Overijssel samen gebracht in een interne werknotitie. In de maanden mei en juni worden de genoemde vraagpunten, waar nodig in overleg met het Rijk, van een nadere reactie voorzien.

<u>Concept werkdocument</u>

Het definitieve PPLG moet voldoen aan een groot aantal technische randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden zijn onder andere vastgelegd in de Handreiking gebiedsprogramma van het PPLG d.d. 17 maart 2023. De provincie Overijssel is voornemens deze technische uitwerking vast te leggen in een separaat werkdocument dat uiteindelijk een bijlage zal worden bij het definitieve PPLG. In de maanden mei en juni zal de inhoud van het concept ontwerp-PPLG en de concept

gebiedsprogramma's ambtelijk verder worden uitgewerkt en in het format van dit werkdocument worden geplaatst. Ook de reactie op de eerder genoemde agenderende randvoorwaarden vanuit de gebieden zal in dit werkdocument worden opgenomen, evenals aanvullende informatie uit bijvoorbeeld het Landbouwakkoord. Op deze wijze ontstaat er een *concept werkdocument* dat vanaf 1 juli als basis kan worden gebruikt voor de vervolggesprekken met zowel het Rijk als onze gebiedspartners. Daarmee ontstaat een vergelijkbaar proces als in de periode januari tot en met april ook – op basis van de eerste versie van het PPLG - is doorlopen.

Concept maatregelpakketten

Om aanspraak te maken op de beschikbare Rijksmiddelen en per 1 januari 2024 ook daadwerkelijk met de uitvoering van het PPLG aan de slag te kunnen, moeten er zogenaamde maatregelpakketten worden opgesteld. Het totaal van de maatregelpakketten kan gezien worden als het uitvoeringsprogramma PPLG voor het jaar 2024. In de maanden mei en juni worden deze maatregelpakketten op basis van de inhoud van het concept ontwerp-PPLG en de concept gebiedsprogramma's opgesteld. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het format en de aanwijzingen die hiervoor vanuit het Rijk zijn aangereikt.

Het concept werkdocument en de concept maatregelpakketten worden naar verwachting eind juni 2023 door Gedeputeerde Staten vrij gegeven voor bespreking met zowel het Rijk als ook met de gebiedspartners. De documenten zullen via een Statenbrief ter informatie aan Provinciale Staten beschikbaar worden gesteld.

5.3 Opstellen definitief PPLG en definitieve gebiedsprogramma's

Nadat de bestuurlijke besluitvorming over het ontwerp-PPLG (ad 1) en het opstellen van de benodigde vervolgdocumenten (ad 2) is afgerond, start na de zomer het proces om te komen tot het definitief PPLG en de definitieve gebiedsprogramma's.

De gesprekken met het Rijk en de gebiedspartners zullen – net als eerder dit jaar - in deze fase opnieuw parallel aan elkaar lopen. Het Rijk zal daarbij onder andere gebruik maken van een toets team dat bestaat uit afgevaardigden van de verschillende departementen. Ook zal de Ecologische Autoriteit om advies worden gevraagd. De provincie wordt in de gelegenheid gesteld om de adviezen van het toets team en de Ecologische Autoriteit te verwerken in het definitief PPLG.

Voor wat betreft het opstellen van de definitieve gebiedsprogramma's wordt wederom gebruik gemaakt van de ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafels. Voor de tweede helft van dit jaar worden op dit moment geen aparte gebiedsdagen voorzien. In de uitwerking zal ook aandacht worden besteed aan de benodigde uitvoeringsorganisatie en bijbehorende bestuurlijke samenwerkingsstructuren. De detailplanning voor deze fase zal naar verwachting rond 1 juli 2023 bekend worden gemaakt.

5.4 Besluitvorming definitief PPLG en definitieve gebiedsprogramma's

Het definitieve PPLG en de definitieve gebiedsprogramma's worden voor besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd. Dit zal naar verwachting eind 2023 of begin 2024 zijn[3].

[3] Het Rijk gaat in haar laatste brieven uit van 1e kwartaal 2024

Bijlage 1 Samenstelling gebiedsteams en gebiedstafels

NOORDWEST OVERIJSSEL		
Ambtelijke gebiedstafel	**Bestuurlijke gebiedstafel**	**Gebiedsdagen**
Ministerie van LNV	Provincie Overijssel	Inwoner Belt-Schutsloot
Waterschap Drents Overijsselse Delta	Waterschap Drents Overijsselse Delta	Gebiedscoöperatie IJsseldelta (GCIJ)
Gemeente Steenwijkerland	Gemeente Steenwijkerland	Waterschap Drents Overijsselse Delta
Gemeente Staphorst	Gemeente Staphorst	Land-iD
Gemeente Zwartewaterland	Gemeente Zwartewaterland	Provincie Overijssel
Gemeente Kampen	Gemeente Kampen	Staatsbosbeheer
Gemeente Zwolle	Gemeente Zwolle	Agrarisch Natuurcollectief Noordwest Overijssel
LTO Noord	Ministerie van LNV	Gemeente Staphorst
Natuurmonumenten	Natuurmonumenten	LTO Steenwijkerland
Collectief NWO (agrarisch natuurbeheer)	Agrarisch Jongeren Kontakt Overijssel	Agrarische natuurvereniging Camperland
Staatsbosbeheer	Collectief NWO (agrarisch natuurbeheer	Ministerie van LNV
Overijssels Particulier Grondbezit	Agrarisch Jongeren Kontakt Overijssel	LTO Noord
Provincie Overijssel	Vitens	Gemeente Zwolle
	VNO-NCW	Gemeente Kampen
	Gastvrij Overijssel	Vereniging Dorpshuis en Dorpsbelang Blankenham
	NMV- melkveehouders	Erfcoach
	LTO Noord	Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen
	Staatsbosbeheer	Gemeente Zwartewaterland
	Natuur en Milieu Overijssel	Gemeente Steenwijkerland
		VPXDG
		LTO Noord afdeling West Overijssel
		ANV Horst en Maten
		Gebiedsproces Boeren van Blokzijl
		GGA gebiedsteam
		Agrarisch Jongeren Kontakt Overijssel
		NMV- melkveehouders
		Natuurmonumenten
		Agrarisch Jongeren Kontakt Overijssel, afd. Zwolle

VECHTDAL		
Ambtelijke gebiedstafel	**Bestuurlijke gebiedstafel**	**Gebiedsdagen**
Provincie Overijssel (Ruimte voor de Vecht)	Provincie Overijssel	Provincie Overijssel (Ruimte voor de Vecht)
Gemeente Hardenberg	Gemeente Hardenberg	Gemeente Hardenberg
Gemeente Ommen	Gemeente Ommen	Gemeente Ommen
Gemeente Dalfsen	Gemeente Dalfsen	Gemeente Dalfsen
Waterschap Drents Overijsselse Delta	Waterschap Drenst Overijsselse Delta	Waterschap Drents Overijsselse Delta
Waterschap Vechtstromen	Waterschap Vechtstromen	Waterschap Vechtstromen
Natuurmonumenten	Gemeente Zwolle	Natuurmonumenten
LTO Noord	LTO Noord	LTO Noord
VNO-NCW	VNO-NCW	VNO-NCW
Staatsbosbeheer	Staatsbosbeheer	Staatsbosbeheer
Vechtdal Marketing	Vechtdal Marketing	Vechtdal Marketing
Overijssels Particulier Grondbezit	Overijssels Particulier Grondbezit	Overijssels Particulier Grondbezit
Vitens	VNO-NCW	Vitens
NMV- melkveehouders	Natuur en Milieu Overijssel	VNO-NCW
Natuur en Milieu Overijssel		NMV- melkveehouders
POV- varkenshouders		Natuur en Milieu Overijssel
NVP - pluimveehouders		POV- varkenshouders
Agrarisch Jongeren Kontakt Overijssel		NVP - pluimveehouders
Groen Platform Vecht		Agrarisch Jongeren Kontakt Overijssel
Erfcoach		Groen Platform Vecht
Onafhankelijk verbinder landbouw		Erfcoach
Arcadis (analyse)		Onafhankelijk verbinder landbouw
Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen		Arcadis (analyse)
		OVKK
		Het Oversticht
		Plaatselijke Belang Beerze
		Plaatselijke Belang Rheeze
		Landgoed Vilsteren
		Ministerie van LNV

SALLAND		
Ambtelijke gebiedstafel	**Bestuurlijke gebiedstafel**	**Gebiedsdagen**
Agrarisch Jongeren Kontakt Overijssel	Gemeente Deventer	Gemeente Deventer
Gemeente Deventer	Gemeente Olst-Wijhe	Gemeente Olst-Wijhe
Gemeente Olst-Wijhe	Gemeente Raalte	Gemeente Raalte
Gemeente Raalte	Landbouwtafel Salland	LTO
Landbouwtafel Salland	Landschap Overijssel	Landschap Overijssel
Landschap Overijssel	LTO Noord	Overijssels Particulier Grondbezit
LTO Noord	NMO	Waterschap Drents Overijsselse Delta
Natuur en Milieu Overijssel	NMV - Ned. Ver. Melkveehouders	Staatsbosbeheer
Overijssels Particulier Grondbezit	Agrarisch Jongeren Kontakt Overijssel	Gemeente Zwolle
POV - Varkenshouderij	Overijssels Particulier Grondbezit	Ministerie LNV
Provincie Overijssel	Provincie Overijssel	Waterschap Rijn en IJssel
Staatsbosbeheer	Salland loont	Vitens
Waterschap Drents Overijsselse Delta	Staatsbosbeheer	Marketing Oost
	Vitens	Het Overzicht
	Waterschap Drents Overijsselse Delta	BZK
		Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen
		VNO NCW
		Veiligheidsregio IJsselland
		MKB Nederland
		Regio Zwolle
		Stiching IJssellandschap
		Bureau Zaaigoed
		Leader Salland
		Cleantech regio
		Provincie Overijssel

WEST TWENTE		
Ambtelijke gebiedstafel	**Bestuurlijke gebiedstafel**	**Gebiedsdagen**
Gemeente Almelo	Gemeente Almelo	Gemeente Hellendoorn
Gemeente Hellendoorn	Gemeente Hellendoorn	Gemeente Wierden
Gemeente Rijssen-Holten	Gemeente Rijssen-Holten	Gemeente Twenterand
gemeente Wierden	Gemeente Twenterand	Gemeente Rijssen Holten
LTO Noord	gemeente Wierden	Gemeente Almelo
Natuurmonumenten	Landschap Overijssel	Landschap Overijssel
Overijssels Particulier Grondbezit	LTO Noord	LTO Noord
POV- varkenshouders	Natuur en Milieu Overijssel	Natuurmonumenten
Pratensis	Natuurmonumenten	Overijssels Particulier Grondbezit
Provincie Overijssel	NPV - pluimveehouders	VNO-NCW
Staatsbosbeheer	Overijssels Particulier Grondbezit	Staatsbosbeheer
VNO-NCW	POV- varkenshouders	Waterschap Drents Overijsselse Delta
Waterschap Drents Overijsselse Delta	Pratensis	Waterschap Vechtstromen
Waterschap Vechstromen	Provincie Overijssel	Pratensis
	Staatsbosbeheer	Land ID
	Vitens	POV- varkenshouders
	VNO-NCW	Stichting IJssellandschap
	Waterschap Drents Overijsselse Delta	Overijssel academie
	Waterschap Vechtstromen	Marketing Oost
		Ministerie van LNV
		Het Oversticht
		Cooperatie agrarisch terreinbeheer (CATB) Wierden
		Helderse Boeren
		West Dammarke
		Haarle
		Nationale Parken
		Initiatieven coach regio Twente
		Provincie Overijssel

ZUIDOOST TWENTE		
Ambtelijke gebiedstafel	**Bestuurlijke gebiedstafel**	**Gebiedsdagen**
Erfcoaches	Gemeente Borne	Gemeente Borne
Gemeente Borne	Gemeente Enschede	Gemeente Enschede
Gemeente Enschede	Gemeente Haaksbergen	Gemeente Haaksbergen
Gemeente Haaksbergen	Gemeente Hengelo	Gemeente Hengelo
Gemeente Hengelo	Gemeente Hof van Twente	Gemeente Hof van Twente
Gemeente Hof van Twente	Landschapoverijssel	Landschap Overijssel
Landschap Overijssel	Landschap Overijssel	LTO Noord
LTO Noord	LTO Noord	LTO Noord Afd.ZuidTwente
Natuur en Milieu	Overijssels Particulier Grondbezit	Ministerie van LNV
Natuurmonumenten	Provincie Overijssel	Natuur en Milieu Overijssel
Overijssels Particulier Grondbezit	Staatsbosbeheer	Natuurmonumenten
Pratensis	Waterschap Vechtstromen	OOST NL
Provincie Overijssel	Vitens	Overijssels Particulier Grondbezit
Staatsbosbeheer	Waterschap Rijn en Ijssel	Pratensis
Stawel		Provincie Overijssel
Waterschap Vechtstromen		Royal HaskoningDHV
VNO-NCW		Staatsbosbeheer
Waterschap Rijn en Ijssel		Stawel
		Stichting Twickel
		Waterschap Vechtstromen
		Vitens
		VNO-NCW
		Waterschap Rijn en Ijssel

NOORDOOST TWENTE		
Ambtelijke gebiedstafel	**Bestuurlijke gebiedstafel**	**Gebiedsdagen**
Bosgroep Noord-Oost Nederland	Gemeente Dinkelland	Agrarisch Jongeren Kontakt Twente
Ervencoaches NOT	Gemeente Losser	Agrarisch Jongeren Kontakt Tubbergen
Gebiedscollectief Noordoost Twente	Gemeente Oldenzaal	Bosgroep Noord-Oost Nederland
Gemeente Almelo	Gemeente Tubbergen	Bosgroepen
Gemeente Borne	Landschap Overijssel	Brandweer Twente
Gemeente Enschede	LTO Noord	Erfcoach Overijssel- Eeckhof
Gemeente Hengelo	LTO Dinkelland	Erven coaches NOT
Gemeente Losser	LTO Losser	Farmers Defence Force
Gemeente Oldenzaal	LTO Tubbergen	Gebiedscollectief noordoost twente
Landbouwverbinder	Natuurmonumenten	Gemeente Almelo
Landschap Overijssel	NVP - pluimveehouders	Gemeente Borne
Leader NOT	Agrarisch Jongeren Kontakt Overijssel	Gemeente Enschede
LTO Noord	Overijssels Particulier Grondbezit	Gemeente Hengelo
LTO Tubbergen	Provincie Overijssel	Gemeente Losser
Ministerie van LNV	Staatsbosbeheer	Gemeente Oldenzaal
Natuur en Milieu Overijssel	Vitens	Gemeente Tubbergen
Natuurmonumenten	Waterschap Vechtstromen	Provinciale Staten, groep Brommer (toehoorder)
Noaberkracht Dinkelland-Tubbergen		Landgoederen De Lutte
Overijssels Particulier Grondbezit		Landschap Overijssel
Provincie Overijssel		Leader NOT
Rijksvastgoed bedrijf		LTO Noord
Rijkswaterstaat		LTO Noord Oost Twente
Staatsbosbeheer		Maatschap Ribberink
Vitens		Marb Consultancy
VNO NCW		MarketingOost
Waterschap Vechtstromen		Melkveehouder natuuronderhouder
		Melkveehouderij De Reimer
		Ministerie van LNV
		N.F.H.
		Natuur en Milieu Overijssel
		NMV- melkveehouders
		Noaberkracht
		Noaberkracht Dinkelland/Tubbergen
		Agrarisch Jongeren Kontakt Overijssel
		Onafhankelijk Landbouwadviseur
		Overijssels Particulier Grondbezit
		POV- varkenshouders
		Provincie Overijssel
		Rijksvastgoed bedrijf
		Rijkswaterstaat
		SBTL
		Staatsbosbeheer
		Stawel
		Stawel losser
		Stichting Dinkeldal
		Stichting Dinkeldalboeren
		Stichting Twickel
		Twente Marketing
		Waterschap Vechtstromen

Bijlage 2 Ontvangen schriftelijke reacties

Volgnr	Organisatie	Datum ontvangst
1	Coöperatief plan Staphorsterveld (vanuit samenleving)	17-11-22
2	Gemeente Zwartewaterland	24-11-22
3	Gemeente Enschede	30-11-22
4	Waterschap Drents Overijsselse Delta	30-11 -22
5	Gemeente Steenwijkerland	30-11 -22
6	Groene organisaties (Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Landschap Overijssel, NMO)	01-12 -22
7	Gemeenten NOT (Dinkelland, Tubbergen, Losser, Oldenzaal)	01-12 -22
8	Gebiedsteam ZOT	01-12 -22
9	Gemeente Haaksbergen	01-12 -22
10	Landgoed Twickel	02-12 -22
11	Vechtdalgemeenten (Ommen, Dalfsen, Hardenberg)	01-12 -22
12	Gemeente Hengelo	02-12 -22
13	MKB VNO NCW	02-12 -22
14	Gemeente Twenterand	02-12 -22
15	Niens, vergunningverlening	04-12 -22
16	Gemeente Borne	05-12 -22
17	OPG	06-12 -22
18	Waterschap Vechtstromen	06-12 -22
19	Erfcoaches	08-12 -22
20	LTO -Noord	08-12 -22
21	Gemeente Hof van Twente	09-12-22
22	Waterschap Rijn en IJssel	09-12 -22
23	LNV (ambtelijk)	07-12 -22
24	Gemeente Wierden	12-12-22
25	Trotse Twentse Boeren (TTB)	31-12-22
26	Overijssels Agrarisch Jongeren Kontakt	02-01-23
27	Gemeenten NOT (Tubbergen, Dinkelland, Losser en Oldenzaal)	01-02-23
28	Vitens	20-02-23
29	Algemene Nederlandse Wielrijders Bond (ANWB)	02-03-23
30	Fietsersbond	06-04-23

31	Glastuinbouw Nederland	25-04-23